

Preek zondag 30 augustus 2020 – Oude Dorpskerk Bunnik – ds. Coen Constandse
Lezingen: Jeremia 7:23-26 en Matteüs 17:14-20

Gemeente,

U kent misschien de uitspraak: 'de bijbel is een liefdesbrief'. Gods liefdesbrief aan ons. Zo kun je het zien, tot op zekere hoogte. Maar het is wel een apart soort liefdesbrief. Meer van een ouder aan een kind. En niet een lieflijke, maar een harde brief. Want die woorden van Jeremia staan er ook in. En Jezus lijkt van alle profeten denk ik het meest op Jeremia, die is hier ook alweer hard en streng, als hij zegt 'wat moet ik toch met jullie'.

Dat is vaker de toon en de inhoud. Dat past meer bij een brief van een ouder en een kind.

In het verhaal in Matteüs gaat het over een vader en een zoon. (Net daarvoor in Matteüs 17 gaat het over God die zich als Vader openbaart als Hij over Jezus zegt 'dit is mijn geliefde zoon – hoor naar hem!') Je kunt even goed denken aan een moeder en een dochter (daar ging het vorige week over).

Het gaat hier denk ik ook over de generatie, de volgende generatie. Daar zit vaak hoop bij, dat klinkt erin door. Maar bij Jeremia klinkt het omgekeerde: jullie zijn nog erger dan jullie ouders.

Daar wil ik het over hebben: over het 'van vader op zoon', moeder op dochter, over de oude en de nieuwe generatie, en wat we overdragen, meegeven aan de nieuwe generatie. Het zit niet duidelijk in het verhaal, maar ik denk dat het er wel over gaat. Jeremia brengt me op dat spoor, en Jezus' Jeremia-achtige woorden: 'wat zijn jullie een ongelovige en verkeerde generatie' (Mat. 17:17; de vertaling van de NBV met 'volk' is niet goed). Het gaat daar om ook niet niet over een genezing van één zoon toen ooit van een geestesziekte of epilepsie. Het gaat om de bezetenheid of bevangenheid van die hele generatie. Waardoor ze niet geloven, waardoor de Geest van God niet kan werken. Omdat iedereen in de ban is van andere machten.

En dus moet het gaan om onze bezetenheid. Wat zit er in onze generatie aan bezetenheid en bevangenheid? Wat dragen we over – bijv. aan verkeerde gewoontes? Dat gaat soms ook onbewust, omdat we het nu eenmaal zo doen ...

U kent de campagne misschien 'naar een rookvrije generatie'. Dat is al iets. Maar misschien moet er ook een klimaatneutrale generatie komen dan, geweldloze en hebzuchtsloze ...

Daar denk ik aan bij dit verhaal. Over de bezetenheid om meer te hebben – ten koste van de planeet, de leefwereld, en hoe de nieuwe generatie in het water terecht komt en in de hitte.

Maar ik wil het over een andere vorm van bezetenheid of bevangenheid hebben, een ingesleten manier van denken en doen. Want ik las een boek van James Baldwin, een zwarte Amerikaanse schrijver: 'Niet door water maar door vuur' (In het Engels: 'The fire next time ...'). Het is o.a. een brief aan zijn neefje – over racisme, wat het betekent om zwart te zijn in Amerika. En dat betekent nogal wat. Dat weten we inmiddels beter dan ooit.

Zwarte ouders voeren met hun kinderen – en vooral met jongens – in de VS op zeker moment 'the talk', 'het gesprek'. Dat gaat niet over seksuele voorlichting, maar discriminatie en achterstelling. En bij jongens: pas op voor de politie ...

In Nederland is het gelukkig heel anders, maar ook hier speelt het: racisme. Discriminatie. Ongelijkheid en achterstelling.

Wantrouwen tegenover de ander, die er anders uitziet. Angst misschien ook wel. En dan dus maar die ander verre van je houden.

Wat kan geloof daarbij helpen? Is geloof niet ook vaak een probleem hierin? Ook de kerk en het christelijke geloof hebben hierin gefaald. Want heel veel kerken zijn niet gemengd.

Toch is geloof wat we nodig hebben, wat de wereld nodig heeft. Geloof – of eigenlijk een beter woord is ‘vertrouwen’. Jezus zegt onomwonden dat dat de oplossing is – tegen bezetenheid en bevangenheid en angst.

Ik geloof dat dat ook geldt voor die vormen van bezetenheid waar ik het over had. Klimaat. Ras en kleur en verschil.

Want wat is dat geloof/vertrouwen, wat houdt het in?

Vertrouw erop dat dit Gods wereld is. Niet mijn wereld, niet onze wereld. Niet een blanke of witte wereld. Niet van de nu levende generatie. Gods wereld.

Alles wat mensen doen, alles wat mensen ervan gemaakt hebben komt dan onder kritiek te staan. Het is van God. En God oordeelt. Hij oordeelt levenden en doden. Dus ook voorbij de grenzen van ons leven. Dan komen we op het geloof in de opstanding.

Als je daarop vertrouwt, hoef dus niet krampachtig alle geluk, alles wat er te doen is in dit leven te stoppen. Zoveel mogelijk hebben en doen voordat ik dood ben.

Dan hoef je ook niet alleen maar te streven naar geluk, naar alles wat leuk is. En om lijden en pijn heenlopen, het zoveel mogelijk vermijden. Omdat de tijd kort is.

Als dit Gods wereld is, en als het niet alleen dit korte aardse leven is, dan kun je ook lijden. En medelijden. Dat hoort bij het aardse leven. De hoop is dat dat er niet meer zal zijn, in de wereld die komt. Dat kan het ook draaglijker maken. Het kan je ook motiveren om het lijden zelfs op te zoeken, om mee te lijden, of te helpen. Of als dat niet kan er alleen maar bij te zijn.

Als je gelooft, kun je ertoe komen te zeggen: ik lijd liever aan de waarheid, de pijnlijke waarheid, dan dat ik me verdoof of mijn eigen feestje bouw, mijn eigen ding doe. Ik wil liever het moeizame, pijnlijke en betekenisvolle. Want dat houdt verband met die wereld van God.

Dat is een generatie die Jezus wil, dat is waarop Hij hoopt. En Hij leeft dat voor. Hij laat zien dat het Gods wereld is, en dat Gods krachten sterker zijn. Hij kan het ook als geen ander, maar in dit verhaal zegt Hij toch ook dat het niet zijn exclusieve voorrecht is.

En vooral: Hij blijft niet hoog op de berg in een hemelse sfeer, in dat glorieuze, feestelijke moment, bij Mozes en Elia – iets waar Petrus wel aan denkt, die wil er als het ware een partytent voor neerzetten. Petrus wilde eerst ook al niet weten van het lijden van Jezus (Mat. 16:21-23).

Jezus komt van die berg af. Hij ziet het lijden. Hij lijdt mee. En lijdt uiteindelijk in plaats van de mensen.

Dat doet Hij voor en Hij hoopt op navolging.

Er gebeurt eerst nauwelijks iets. Maar er komt een gemeente, een kerk, een groep mensen in elke tijd, elke generatie opnieuw die het probeert, maar die ook vaak dwaalt en faalt (die ook verdeeld is geraakt langs kleur en ras). Ze proberen het zoals de leerlingen in het verhaal het ook proberen. Maar vaak is het geloof te klein.

Je hoort de Vader en de Zoon, je hoort Jezus zeggen: wat moet ik met jullie beginnen! Dat is liefde die daar spreekt, en ik denk een soort ongeduldig geduld.

Hij doet het nog een keer voor. En de genezen zoon is een belofte (zoals later de Opgestane Zoon dat ook is). De belofte is: de Zoon maakt vrij van boze geesten. Hij verzet bergen. En Hij en de Vader houden er vertrouwen in dat ook wij dat kunnen, dat wij mee willen doen als kinderen van God.

Op zulke kinderen van God wacht de wereld, die zijn bitter nodig.

Wij kunnen dat zijn. Van welke generatie, hoe jong of oud ook.

Wij, of de mensen tegenover ons. Die ander, die vreemde. Als we vertrouwen.

Geloof. Vertrouw.

Amen.